

اللَّهُ
الرَّحْمَنُ
الرَّحِيمُ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اردبیل
دانشکده پرستاری مامایی

پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری اورژانس

عنوان

بررسی ارتباط عوامل محیط کاری با سکوت در خصوص ایمنی بیمار در پرستاران مراکز

آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱

استاد راهنما

دکتر عقیل حبیبی سولا

اساتید مشاور

دکتر معصومه آقامحمدی

دکتر سهراب ایران پور

نگارنده

مریم هاشمیان

زمستان ۱۴۰۲

شماره: ۱۰۱

تقدیم به حضور قدسی حضرت حق...

تقدیم به مادر عزیز و مهربانم

که در سختی ها و دشواری های زندگی همواره یآوری دلسوز و فداکار و

پشتیبانی محکم و مطمئن برایم بوده است...

تقدیم به پدری که بینهایت دوستش دارم...

از استاد عزیزم دکتر عقیل حبیبی سولا

به خاطر زحمات فراوان و راهنمایی هایی که در این مدت داشته اند،

سپاسگزاری می کنم.

از اساتید بزرگووارم سرکار خانم دکتر معصومه آقامحمدی و جناب آقای

دکتر سهراب ایران پور که بعنوان اساتید مشاور مرا راهنمایی نمودند

متشکرم.

از اساتید محترم ناظر این رساله سرکار خانم دکتر عفت مظاهری، جناب

آقای دکتر مهدی اجری و سرکار خانم دکتر کبری قربانزاده که علیرغم

مشغله زیاد، ضمن مطالعه دقیق پایان نامه اینجانب نظرات و توصیه های

ارزشمندی در جهت بهبود این رساله ارائه نمودند، تشکر و قدردانی می

نمایم.

همچنین تقدیم به تمامی اساتیدی که توفیق علم آموزی در محضرشان را داشتم.

برایشان آرزوی تندرستی داشته و از همه آنها سپاسگزارم.

و در پایان از تمامی پرستاران عزیز که علی رغم بار کار زیاد ما را در این مسیر یاری

کردند کمال تشکر را دارم.

چکیده

زمینه و هدف:

پرستاران به دلیل ارائه مراقبت‌های مستقیم از بیماران، قادر به تشخیص موقعیت‌های تهدید کننده ایمنی بیمار هستند. اما گاهی به جای صحبت، در مورد آن سکوت می‌کنند که آثار زیان باری برای بیماران دارد. بررسی علل سکوت به یک چالش در حرفه پرستاری تبدیل شده است. عوامل مربوط به محیط کار بر سکوت در مورد ایمنی بیمار تاثیرگذار است اما چگونگی آن به طور کامل مشخص نشده است. این مطالعه با هدف تعیین ارتباط عوامل محیط کاری با سکوت در خصوص ایمنی بیمار در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ انجام گرفت.

روش کار:

این پژوهش از نوع توصیفی تحلیلی است که در بین ۶۳۰ پرستار شاغل در پنج مرکز آموزشی درمانی شهر اردبیل، انجام شد. از روش نمونه‌گیری سرشماری استفاده شد و داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های سکوت کارکنان در خصوص ایمنی بیمار، محیط کار پرستاری (PES- NWI)، امنیت روانی و مبادلات رهبر- پیرو (LMX) در فاصله زمانی ۲۰ خرداد تا ۳۰ تیر ماه ۱۴۰۱ جمع‌آوری شد. از آمار توصیفی، آزمون t، آنالیز واریانس یک طرفه (ANOVA)، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون سلسله مراتبی با استفاده از نرم افزار SPSS 22 استفاده شد.

یافته‌ها:

بیشتر شرکت کنندگان در این مطالعه زنان (۸۱ درصد) بودند. میانگین سنی نمونه‌ها $(\pm 6/58)$ $34/61$ بود. $73/8$ درصد از شرکت کنندگان متاهل و $89/4$ درصد مدرک تحصیلی کارشناسی داشتند. میانگین نمرات سکوت کارکنان در مورد ایمنی بیمار $2/62 \pm 0/98$ ، شرایط محیط کار پرستاری $2/25 \pm 0/48$ ، ایمنی روانی $4/49 \pm 0/93$ و مبادلات رهبر- پیرو $2/07 \pm 5/70$ بود. مشارکت پرستار در امور بیمارستان ($\beta = 0/196, p = 0/002$)، نقش پرستار در کیفیت مراقبت ($\beta = -0/352, p < 0/001$)، کفایت کارکنان و امکانات ($\beta = 0/156, p = 0/001$)، ارتباط با پزشک ($\beta = 0/105, p = 0/015$)، مبادلات رهبر- پیرو ($\beta = -0/284, p < 0/001$) و موقعیت شغلی ($\beta = -0/093, p = 0/018$)، پیش‌بینی کننده‌های مهم سکوت کارکنان در خصوص ایمنی بیمار بودند.

نتیجه‌گیری:

براساس یافته‌های این مطالعه، مشارکت هر چه بیشتر پرستاران در تصمیم‌گیری‌ها و امور مربوط به بیمارستان، بهبود روابط بین پزشکان و پرستاران، فراهم‌سازی منابع و کارکنان کافی، ارتباطات مناسب بین رهبران پرستاری و کارکنان و نیز فراهم‌سازی شرایط مناسب برای ارائه مراقبت‌های با کیفیت و ایمن برای کاهش میزان سکوت در خصوص ایمنی بیمار ضروری است. بنابراین مدیران بیمارستان به ویژه مدیران ارشد حوزه پرستاری می‌توانند از نتایج این تحقیق در جهت شناسایی و اصلاح عوامل ایجاد کننده سکوت پرستاران در خصوص ایمنی بیماران بهره‌جویند.

کلمات کلیدی: سکوت پرستاران، ایمنی بیمار، محیط کار پرستاری، امنیت روانی، مبادلات رهبر- پیرو، عوامل محیط کاری

فهرست مطالب

فصل اول: مقدمه و بیان مسئله.....	۱
۱-۱- مقدمه	۲
۱-۲- بیان مسئله.....	۴
۱-۳- اهداف تحقیق	۱۰
۱-۳-۱- اهداف اصلی	۱۰
۱-۳-۲- اهداف جزئی	۱۰
۱-۳-۳- اهداف کاربردی	۱۱
۱-۴- فرضیات یا سؤالات تحقیق	۱۱
۱-۵- تعاریف نظری و کاربردی متغیرها	۱۲
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق.....	۱۶
۲-۱- مقدمه	۱۷
۲-۲- چارچوب پنداشتی	۱۷
۲-۲-۱- سکوت در خصوص ایمنی بیمار	۱۷
۲-۲-۲- محیط کار پرستاری:	۲۰
۲-۲-۳- امنیت روانی:	۲۵
۲-۲-۴- مبادلات رهبر- پیرو	۲۸
۲-۳- مروری بر مطالعات	۳۱
۲-۳-۱- پیشینه ایرانی	۳۲
۲-۳-۲- پیشینه خارجی	۳۴
۲-۳-۳- ضرورت پژوهش	۴۰
فصل سوم: مواد و روش تحقیق.....	۴۲
۳-۱- مقدمه	۴۳

۴۳ ۳-۲-۳- نوع مطالعه
۴۳ ۳-۲-۱- روش مطالعه
۴۳ ۳-۲-۲- جمعیت و نمونه مطالعه
۴۴ ۳-۲-۳- محیط مطالعه
۴۴ ۳-۲-۴- معیارهای ورود نمونه ها به مطالعه
۴۴ ۳-۲-۵- معیارهای خروج نمونه ها از مطالعه
۴۴ ۳-۳- ابزارهای مورد استفاده
۴۴ ۳-۳-۱- پرسشنامه مشخصات فردی و حرفه ای
۴۴ ۳-۳-۲- پرسشنامه محیط کار پرستاری
۴۵ ۳-۳-۳- پرسشنامه امنیت روانی :
۴۶ ۳-۳-۴- مبادلات رهبر- پیرو:
۴۶ ۳-۳-۵- سکوت در خصوص ایمنی بیمار:
۴۸ ۳-۴- روش اجرای مطالعه
۴۸ ۳-۵- روش تجزیه و تحلیل داده ها
۴۹ ۳-۶- ملاحظات اخلاقی
۵۰ فصل چهارم: یافته های پژوهش
۵۱ مقدمه
۵۱ ۴-۱- مشخصات فردی و مرتبط با شغل شرکت کنندگان در پژوهش
۵۴ ۴-۲- تحلیل اهداف مطالعه
 ۴-۲-۱- هدف اول: تعیین وضعیت «سکوت در خصوص ایمنی بیمار» در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱
۵۴ ۴-۲-۲- هدف دوم: تعیین وضعیت محیط کار پرستاری در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱
۵۷ ۴-۲-۳- هدف سوم: تعیین وضعیت محیط کار پرستاری در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱

۴-۲-۳. هدف سوم: تعیین وضعیت «امنیت روانی» در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱.....	۶۱
۴-۲-۴. هدف چهارم: تعیین وضعیت «مبادلات رهبر- پیرو» در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱.....	۶۴
۴-۲-۵. هدف پنجم: تعیین ارتباط «سکوت در خصوص ایمنی بیمار» با «محیط کار پرستاری» در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱.....	۶۷
۴-۲-۶. هدف ششم: تعیین ارتباط «سکوت در خصوص ایمنی بیمار» با «امنیت روانی» در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱.....	۶۸
۴-۲-۷. هدف هفتم: تعیین ارتباط «سکوت در خصوص ایمنی بیمار» و «مبادلات رهبر- پیرو» در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱.....	۶۸
۴-۲-۸. هدف هشتم: تعیین عوامل پیش بینی کننده سکوت در خصوص ایمنی بیمار در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱.....	۶۹
فصل پنجم: بحث، نتیجه گیری و پیشنهادات پژوهش.....	۷۰
۵-۱- بحث و بررسی یافته ها.....	۷۱
۵-۲- نتیجه گیری.....	۸۱
۵-۳- محدودیت های پژوهش.....	۸۱
۵-۴- کاربرد یافته ها.....	۸۲
۵-۵- پیشنهادات.....	۸۳
فهرست منابع.....	۸۴

فهرست جداول

- جدول ۴-۱: مشخصات فردی اجتماعی شرکت کنندگان در پژوهش ۵۲
- جدول ۴-۲: مشخصات مرتبط با شغل شرکت کنندگان در پژوهش ۵۳
- جدول ۴-۳: فراوانی و درصد پاسخگویی به سوالات سکوت در خصوص ایمنی بیمار در پرستاران مراکز آموزشی درمانی اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۵۴
- جدول ۴-۴: میانگین نمره سکوت در خصوص ایمنی بیمار در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۵۵
- جدول ۴-۵: ارتباط سکوت در خصوص ایمنی بیمار با مشخصات دموگرافیک پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۵۶
- جدول ۴-۶: درصد و فراوانی پاسخ شرکت کنندگان به سوالات محیط کار پرستاری در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۵۷
- جدول ۴-۷: میانگین ابعاد محیط کار پرستاری در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۵۹
- جدول ۴-۸: ارتباط محیط کار پرستاری با مشخصات دموگرافیک در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۶۰
- جدول ۴-۹: فراوانی و درصد پاسخ های شرکت کنندگان به سوالات امنیت روانی در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۶۱
- جدول ۴-۱۰: میانگین امنیت روانی در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۶۲
- جدول ۴-۱۱: ارتباط امنیت روانی با مشخصات دموگرافیک در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۶۳

- جدول ۴-۱۲: درصد و فراوانی پاسخ شرکت کنندگان به سوالات مبادلات رهبر- پیرو در
پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۶۴
- جدول ۴-۱۳: میانگین مبادلات رهبر- پیرو در پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در
سال ۱۴۰۱ ۶۵
- جدول ۴-۱۴: ارتباط مبادلات رهبر- پیرو با مشخصات دموگرافیک در پرستاران مراکز آموزشی
درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۶۶
- جدول ۴-۱۵: ارتباط سکوت در خصوص ایمنی بیمار با محیط کار پرستاری در پرستاران مراکز
آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۶۷
- جدول ۴-۱۶: ارتباط سکوت در خصوص ایمنی بیمار با امنیت روانی در پرستاران مراکز آموزشی
درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۶۸
- جدول ۴-۱۷: ارتباط سکوت در خصوص ایمنی بیمار با مبادلات رهبر- پیرو در پرستاران مراکز
آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۱ ۶۸